

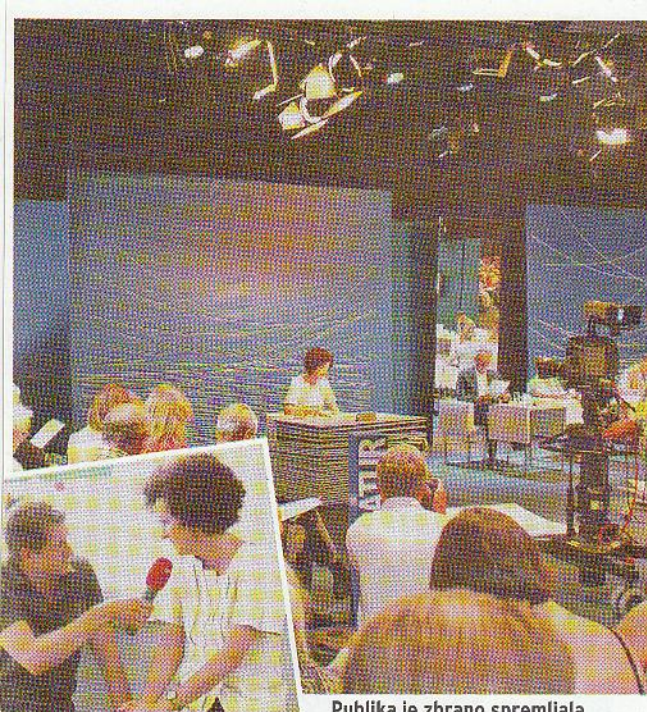
Maja Haderlap do nagrade

Napetost je vladala do zadnjega hipa. Šele v četrtem kolu se je žirija dokončno zedinila: rezultat je bil čudovit! Z Majo Haderlap je prvič postala koroška Slovenka zmagovalka pomembne nagrade sodobne nemške literature »Bachmann« – in 25.000 evrov.

Celovec Maja Haderlap je nemalokrat razmišljala o svoji dilemi, morda dvojnosti, ali še bolje rečeno sreči, namreč ali se naj odloči pisati svoj prozni prvenec v slovenščini ali v nemščini. Odločitev naposled za »svoj drugi jezik« nemščino je avtorica, ki se je doslej lirično sprehajala pretežno v slovenščini,

tudi v javnosti naznanila in jo oprijemljivo utemeljila. Da ji bo odločitev utrla tudi še pot do njenega doslej najvidnejšega uspeha v njeni pisateljski karieri, seveda ni bilo predvidljivo. Ali pa morda le? Kdor se je namreč pogosteje srečeval z literarnimi besedili Maje Haderlap, je kaj kmalu lahko za-

slutil, da je njena briljantna, jasna, elegantno obvladana, ter hkrati močno povedna govorica izjemno primeren za dojemljivo upodabljanje vsakršnih miselnih podob in zgradb – skratka precizno orodje za izčrpno oblikovanje nje davnih, sedanjih in prihodnjih zgodb, ki le z natančno odmerjenim jezikom

Publika je zbrano spremljala nastop Maje Haderlap. FOTO: EMP

Intervju za Slovenski spored ORF

Maja Haderlap - zmagovalka letošnjega celovškega literarnega tekmovanja za nagrado Ingeborg Bachmann

Letošnje že petintrideseto celovško bralno tekmovanje za nagrado, ki je poimenovana po v Celovcu rojeni in v Rimu umrli avstrijski avtorici Ingeborg Bachmann in ga je prenašala tudi televizija, se je 10. julija zaključilo z razveseljivim presenečenjem. Nagrado, za katero se je potegovalo štirinajst avtoric in avtorjev, je prejela v Železni Kapli rojena koroška Slovenka Maja Haderlap, ki je bila petnajst let glavna dramaturginja celovškega Mestnega gledališča in je na slovenskem literarnem področju znana predvsem kot pesnica. V slovenščini je namreč objavila dve pesniški zbirki, leta 1983 Žalik pesmi in leta 1987 Bajalice, v katerih je na pesniško zanimiv način združila osebna doživetja z elementi starega slovenskega narodnega izročila. Za zadnjo pesniško zbirko je v Ljubljani prejela nagrado iz Prešernovega sklada.

Tekst, ki ga je tokrat prebrala v Celovcu, je napisala v nemščini, kot zahtevajo določila celovškega tekmovanja z uradnim naslovom Dnevi literature v nemškem jeziku. To je odlomek iz nje-

nega proznega prvenca, romana v nemškem jeziku z naslovom Angel pozabljenja (Engel des Vergessens), ki je pravkar izšel pri založbi Wallstein v Göttingenu v Nemčiji.

Celovškemu odlomku iz romana je avtorica dala nekoliko vojaško zveneči naslov V kotlu (Im Kessel). To je pravzaprav spominski zapis iz avtoričinega otroštva o sprehodu z očetom skozi temni koroški gozd, ki ga na spreten način povezuje z nevarnim dogajanjem v drugi svetovni vojni, s partizanstvom in s trpljenjem koroških slovenskih ljudi v času nacističnega nasilja.

Lahko bi rekli, da je priznanje, ki ga je po daljši diskusiji in različnih protipredlogih izrekla Maja Haderlap celovška žirija pod vodstvom Burkharda Spinnena, istočasno tudi priznanje slovenskemu prebivalstvu avstrijske Koroške, ki je trpelo in se kalilo skozi težke dni druge svetovne vojne, o kateri se v nagrajenem tekstu mlada deklica pogovarja s svojim očetom.

V besedilu je ves čas prisotna tudi nekakšna drugačnost, namreč posebna lirič-

na melodija, poetični podton, ki izdaja avtoričino prvotno literarno izhodišče, globoko zasidrano v metaforični govorici slovenske izpovedne lirike. S to je Maja Haderlap, ki je bila nekaj časa tudi urednica nekdanje koroške slovenske literarne revije Mladje, sploh stopila v literarno življenje.

Večkrat pravijo, da je liričnost posebna značilnost slovenskega melosa, s katerim je pretkan tudi literarni svet nagrajenkega učitelja na osnovni šoli v Lepeni pri Železni Kapli, znanega pisatelja Florjana Lipuša, z liričnostjo pa so prepojeni tudi teksti nekaterih značilnih nemško pišočih avtorjev z južnega koroškega območja, na primer Petra Handkeja ali pa tudi nagrajenca prvega tekmovanja za nagrado Ingeborg Bachmann iz leta 1977, zdaj že pokojnega Gerta Jonkeja.

To liričnost je Maja Haderlap v nagrajenem tekstu povezala ob opisih sprehoda skozi gozd čez nekdanjo avstrijsko - jugoslovansko me-

jo na matično slovensko stran s pripovedmi in osebnimi izpovedmi različnih očetovih znancev, ki vedno znova poglobijo osnovnice teksta. Na plastičen način se pred očmi bralca ali poslušalca zvrstijo dogodki iz vojne preteklosti, ko so se nekateri domačini priključili partizanom in borili proti krivicam in nasilju. Lovci, drvarji, partizani, sosedje so nekateri razpoznavni znaki pripovedno mirno tekočega, a čustveno močno razvejenega teksta. Seveda bi tekstu mogli

očitati tudi določeno mero konvencionalnosti. Vendar je napisan spretno in jedrnato, v kratkih stavkih, delno z romantičnim pridihom temnega gozda, ki spominja z zarisi nedoločljive nevarnosti, ki zbujajo strah v otrokovi duši, na literaturo avstrijskega klasika Adalberta Stifterja pa tudi na temne globače v Solzicah Prežihovega Voranca. V slovenski literaturi se je s podobno partizansko tematiko spopadlo precejšnje število avtorjev, med katerimi so nekateri, na

»Pomen nagrade je velik in skorajda prestižnega pomena. Vabi bralce, da sežejo tudi po romanu.«

primer Ciril Kosmač, ustvarili trajne umetnine. A vseno. Pomen nagrade, ki so podelili Maji Haderlap, velik in skorajda prestižnega pomena. Nagrada vabi bralce, da sežejo tudi po avtoričinem romanu Angel pozabljenja, iz katerega je bil med drugim v sobotni prilogi dnevnega časnika Die Presse 25. junija objavljen zanimiv odlomek o avtoričinem skorajda arhaičnem starokmečkem otroštvu z babico.

Poleg nagrajenke Maje Haderlap, ki je kot priznanje prejela tudi 25.000 evrov, stranske nagrade podelili še štirim nemškimi avtoricami in avtorjem: Steffenu Poppeju (nagrada KELAG – 10.000 evrov) za zgodbo iz nemškega provincialnega življenja Nini Bussman (nagrada televizijske zveze 3 SAT – 7.500 evrov) za pripoved o napačnem odnosu med nekim učiteljem in njegovim učencem, Leifu Randtu (nagrada Ernsta Willnerja – 7.000 evrov) za besedilo o »s/lepeni kozmetičnem svetu naše današnjosti ter Thomasu Kluppju (nagrada občinstva – 7.000 evrov) za besedilo o raziskovalcu pornografij